

รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างองค์ประกอบความคาดทางอารมณ์ของผู้บริหาร
กับประสิทธิผลโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

เปรมปรีดี หมู่วิเศษ

คุณภูนิพน์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

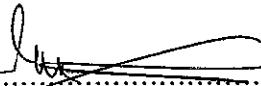
มิถุนายน 2549

ISBN 974-502-813-4

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมคุณวุฒินิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าคุณวุฒินิพนธ์ ได้พิจารณา
คุณวุฒินิพนธ์ของ เปรมนปรีดี หมู่วิเศษ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาคุณวุฒินิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมคุณวุฒินิพนธ์

.....
 ประธาน

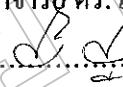
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สิทธิพร นิยมครีสมศักดิ์)

.....
 กรรมการ

(ดร. เจริญวิชญ์ สมพงษ์ธรรม)

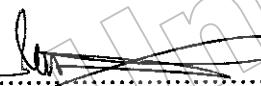
.....
 กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เสรี ชัคแพร์)

.....
 กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ม.ร.ว.สมพร สุทัคโนย)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....
 ประธาน

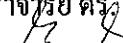
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สิทธิพร นิยมครีสมศักดิ์)

.....
 กรรมการ

(ดร. เจริญวิชญ์ สมพงษ์ธรรม)

.....
 กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เสรี ชัคแพร์)

.....
 กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ม.ร.ว.สมพร สุทัคโนย)

.....
 กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นาเนฟ แจ่มกระจาง)

บันทึกวิทยาลัยอนุมติให้รับคุณวุฒินิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษาคุณวุฒินิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....
 ถนนบดีบันทึกวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. ประทุม ม่วงมี)

วันที่..... ๒๑ ..เดือน ..เมษายน .. พ.ศ. ๒๕๔๙

ประกาศคุณภาพ

ดูยืนนินพธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยคี ผู้วิจัยขอรับขอบพระคุณ พศ. ดร.สิทธิพร นิบมศรีสมศักดิ์ ประธานกรรมการที่ปรึกษาเป็นอย่างสูงที่กรุณาให้คำปรึกษาตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขข้อบกพร่องของดูยืนนินพธ์ และขอ喻ให้กำลังใจผู้วิจัยเสมอมา และขอรับขอบพระคุณ ดร. เจริญวิชญ์ สมพงษ์ธรรม พศ. ดร. เสรี ชัคเช่น และรศ. ดร. ม.ร.ว.สมพร สุทัศนีย์ คณะกรรมการควบคุมดูยืนนินพธ์ที่ให้ความกรุณาชี้แนะ ให้คำแนะนำเพิ่มเติม และให้การดูแล ดูยืนนินพธ์ฉบับนี้เป็นอย่างดี

ผู้วิจัยขอบพระคุณ ดร.สุชาดา กรเพชรปราณี พศ. ดร.เสรี ชัคเช่น อาจารย์มະลิวรรณ โคงครศี และอาจารย์ภาควิชาวิจัย และวัดผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่กรุณาให้คำปรึกษาและแนะนำการใช้โปรแกรม LISREL พร้อมทั้งการแปลผลการวิจัย และขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ดังปรากฏชื่อในดูยืนนินพธ์ฉบับนี้ที่ได้ให้ความกรุณาและอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม รวมทั้งขอขอบพระคุณผู้บริหาร โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ที่ให้ความกรุณาตอบแบบสอบถาม และรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ และขอรับขอบพระคุณอาจารย์ภาควิชาบริหารการศึกษาทุกท่าน

ผู้ที่ให้กำลังใจและช่วยเหลือเป็นอย่างดียิ่งเสมอมา ทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จใน การทำดูยืนนินพธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยขอรับขอบพระคุณอย่างสูง คุณพ่อธีรวัฒน์ คุณแม่ละมุน และขอขอบคุณ เพื่อนร่วมรุ่นปริญญาเอกทุกคน เพื่อนร่วมงานทุกท่าน ขอขอบให้กับคุณธัญญาร (ภรรยา) พร้อมน้องบลีม น้องปืน (ลูกสาว) ผู้วิจัยรู้สึกถึงความอบอุ่นและซาบซึ้ง ขอให้ผู้เกี่ยวข้องทุกคนประสบแต่ความสุขตลอดไป

เบร์นบีรี หมู่วิเศษ

46820105: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; กศ.ด. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: ความฉลาดทางอารมณ์/ ประสิทธิผลโรงเรียน/ รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ

เปรียบเทียบ หมู่วิชาชีพ: รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างองค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน (CAUSAL RELATIONSHIP MODEL BETWEEN EMOTIONAL INTELLIGENCE COMPONENTS OF ADMINISTRATORS AND PRIVATE VOCATIONAL SCHOOL EFFECTIVENESS)

อาจารย์ผู้ควบคุมคุณคุณภูนิพนธ์: สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์, Ed.D., เจริญวิชญ์ สมพงษ์ธรรม, ค.ศ., เศรี ชัดแจ้ง, ค.ศ., ม.ร.ว. สมพร สุทธานนท์, ค.ศ. 210 หน้า. ปี พ.ศ. 2549. ISBN 974-502-813-4

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อจำลองรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างองค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน โดยใช้แนวคิดความฉลาดทางอารมณ์ของโกลาเมน, โบยาตซิส และแมคคี (Goleman, Boyatzis, & McKee, 2002) แนวคิดทักษะการบริหารงานของแคนท์ (Katz, 1955) และประสิทธิผลองค์การจากแนวความคิดของคามeron (Cameron, 1984) เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหาร โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนจำนวน 413 คน จาก 104 โรงเรียน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ตัวแปรที่ศึกษาประกอบด้วยตัวแปรแฟรง 6 ตัว ได้แก่ตัวแปรองค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์ 4 ตัวแปรคือ ความตระหนักในตนเอง การจัดการตนเอง ความตระหนักในสังคม และการจัดการความสัมพันธ์ตัวแปรทักษะการบริหาร และตัวแปรประสิทธิผลโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรม SPSS ในการหาค่าสถิติพื้นฐาน และการใช้โปรแกรม LISREL 8.50 ในการพัฒนา และตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ

ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างองค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนได้ปรับเป็นรูปแบบประayah มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในเกณฑ์ดี โดยพิจารณาจากค่า ไค-สแควร์ เท่ากับ 94.61 df เท่ากับ 126 ค่า p เท่ากับ 0.98 ค่า GFI เท่ากับ 0.98 ค่า AGFI เท่ากับ 0.95 ค่า RMSEA เท่ากับ 0.0 ค่า CFI = 1.00 ตัวแปรทั้งหมดในรูปแบบประayah ที่พัฒนาขึ้นอธิบายความแปรบ璞วนของประสิทธิผลโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนได้ร้อยละ 56 ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิผลโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ต่อประสิทธิผลโรงเรียนได้แก่ ได้แก่ ความตระหนักในตนเอง การจัดการตนเอง ความตระหนักในสังคม และการจัดการความสัมพันธ์

46820105: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION; Ed.D. (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS: EMOTIONAL INTELLIGENCE/ SCHOOL EFFECTIVENESS/ CAUSAL RELATIONSHIP MODEL

PREMPRI MUVISATE: CAUSAL RELATIONSHIP MODEL BETWEEN
EMOTIONAL INTELLIGENCE COMPONENTS OF ADMINISTRATORS AND PRIVATE
VOCATIONAL SCHOOL EFFECTIVENESS. DISSERTATION ADVISORS: SITTIPORN
NIYOMSRISOMSAK, Ed.D., CHAREANWITT SOMPONGTRUM, Ph.D., SEREE
CHADCHAM, Ph.D., M.R. SOMPORN SUDHASANI, Ph.D. 210 P. 2006. ISBN 974-502-813-4

The research purposes were to develop and validate a causal relationship model between emotional intelligence components of administrators and private vocational schools effectiveness, based on the concept of emotional intelligence (Goleman, Boyatzis and McKee, 2002), management skill (Katz, 1955) and school effectiveness (Cameron, 1984). The sample derived by means of simple random sampling, consisted of 413 administrators in 104 private vocational schools. Six latent variables which were emotional intelligence, self-awareness, self-management, social-awareness, and relationship management, management skill and school effectiveness were used in the study. The research instrument was a set of questionnaires. Data were analyzed by descriptive statistics, using SPSS. LISREL 8.50 was used to develop and validate the causal relationship model.

Results indicated that the causal relationship model between emotional intelligence components of administrators and private vocational school effectiveness was developed by which Goodness of fit measures were at: $\chi^2 = 94.61$, df = 126, p = 0.98, GFI = 0.98, RMSEA = 0.0, CFI = 1.00. The variables in the adjusted model accounted for 56 percent of variance in private vocational school effectiveness. Variable with statistical significance that had a direct effect on school effectiveness was the management skill and variables with statistical significance that had an indirect effect on school effectiveness were self-awareness, self management, social-awareness, and relationship management.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	๔
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๕
สารบัญ	๖
สารบัญตาราง	๗
สารบัญภาพ	๘
บทที่	
1 บทนำ	๑
ความเป็นมาและสาเหตุของปัญหา	๑
วัตถุประสงค์การวิจัย	๕
ความสำคัญของการวิจัย	๕
คำถ้ามการวิจัย	๖
กรอบความคิดในการวิจัย	๖
สมมุติฐานของการวิจัย	๙
ขอบเขตของการวิจัย	๑๐
นิยามศัพท์เฉพาะ	๑๒
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๑๘
การบริหารการศึกษาเอกชนและโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน	๑๘
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์	๒๕
ทักษะการบริหารโรงเรียน	๔๓
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิผลขององค์การ	๕๑
ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับประสิทธิผลองค์กร	๕๙
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๘๑
ไมเดลเชิงสถานศูนย์	๘๘
3 วิธีดำเนินการวิจัย	๙๒
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	๙๒
ขั้นตอนการวิจัย	๙๓
เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	๙๕

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การหาคุณภาพของเครื่องมือ.....	97
การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำข้อมูล	98
การแปลความหมายคะแนน	98
สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล	99
4 ผลการวิจัย	102
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	102
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถิติพื้นฐาน	104
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรใน การวิจัย- รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างองค์ประกอบความคลาดทางอารมณ์ของ ผู้บริหารกับประสิทธิผลโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน	108
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน เพื่อตรวจสอบความตรงของ รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างองค์ประกอบความคลาดทางอารมณ์ของ ผู้บริหารกับประสิทธิผลโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน	111
ตอนที่ 4 การนำเสนอผลการวิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่าง องค์ประกอบความคลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลโรงเรียน อาชีวศึกษาเอกชน	116
5 สรุปและอภิปรายผล	128
สรุปผลการวิจัย.....	128
อภิปรายผลการวิจัย.....	130
ข้อเสนอแนะ	146
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	146
บรรณานุกรม	148
ภาคผนวก	159
ภาคผนวก ก	160
ภาคผนวก ข	174
ภาคผนวก ค	180
ประวัติย่อของผู้วิจัย	210

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 เมริยนเทียนแนวคิดความฉลาดทางอารมณ์.....	39
2 คะแนนความเชื่อมั่นตามค่าสัมประสิทธิ์ cronback อัลฟากองแบบสอบถาม	41
3 สรุปตัวแปรที่ศึกษา	76
4 จำนวนโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนแบ่งออกตามภาค	93
5 การสั่งเลือกโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนแบ่งตามภาค	93
6 คุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง ($N = 413$ คน)	105
7 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความโด่งและค่าความเบี้ยวของตัวแปรที่ใช้ในรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ	106
8 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้	109
9 ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างองค์ประกอบ ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ตาม สมมติฐานการวิจัย.....	119
10 ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างองค์ประกอบ ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนที่ปรับ เป็นรูปแบบประยัดค.....	125

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบความคิดการวิจัย	8
2 แบบจำลองสมมติฐานความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นความสัมพันธ์เชิงสาเหตุขององค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์ ของผู้บริหารกับประสิทธิผลโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน	9
3 ระบบโรงเรียนแห่งการเรียนรู้ตามแนวคิดของเซนเก้	47
4 ระดับกระบวนการบริหารภายในองค์กร	48
5 รูปแบบเชิงระบบของโรงเรียน	50
6 ตัวแปรที่ส่งผลต่อพฤติกรรมส่วนบุคคล	63
7 กรอบทฤษฎีแสดงความเครียดภายในองค์กร	66
8 รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างองค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนตามสมมติฐานการวิจัย	80
9 แบบจำลองการวัดตัวแปรความตระหนักในตนเอง	111
10 แบบจำลองการวัดตัวแปรการจัดการตนเอง	112
11 แบบจำลองการวัดตัวแปรความตระหนักในสังคม	113
12 แบบจำลองการวัดตัวแปรการจัดการความสัมพันธ์	114
13 แบบจำลองการวัดตัวแปร ทักษะการบริหาร	115
14 แบบจำลองการวัดตัวแปรประสิทธิผลโรงเรียน	115
15 การวิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างองค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ตามสมมติฐานการวิจัย	117
16 ผลการวิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างองค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลโรงเรียน	123